

Korta noteringar från försnacket

1961 flott upphörde, jag var då 1 år och har inga egna minnen från flottningen.

Bilden stupenbrötn.

Stupenforsen känner ni igen, bilden är av dålig kvalité den är kopierad ur ett korsord i en tidning! Jag har fått denna kopia av Jan Åberg i Åkulla.

Jag är intresserad av mer bilder och kunskaper kring flottningen så ta gärna kontakt sedan om Ni har något.

Stupenbron är mycket sannolikt men ej belagt att den uppfördes för och av flottningsverksamheten. Bron är i behov av vård.

Mina uppgifter kommer från flera källor. Inte minst folklivsarkivet i Umeå men också från lokala källor som Gulltjärnboken och skriften Bondeminnen från Överklinten.

Jag har också några bilder med mig.

Bild flottare Karin Gustavssons bild, okänd flottare.

Minns ett uttalande om ”Lasse från Åsele, en sån där som kunde åka på stockarna”

Flottningen var en transportmetod för att frakta timmer och massaved från skogsbygderna och ner till skiljningen i Robertsfors. Massaveden stannade vid massafabriken och timret kördes vidare till Sikeå för att därifrån fraktas vidare på havet.

I Rickleån bedrevs flottning av timmer från år 1805. Från 1928 har Robertsfors Bruk varit ensam trafikant på flottleden. Tidigare flottades separat mindre mängd timmer även för Bure AB och Sävenäs Nya AB. Ligger var.. beskriv

Flottnings lederna i Rikleån innefattar vattendrag som:

Sikån med källjön Granträsket som ligger uppe mellan Kalvträsk och

Norsjö
Risån med källsjö Lidsträsket.
Tallån med källsjö Tallträsket.
Tvåån från Bjursjön.
Korvbäcken som rinner ut i Bygdeträsket.
Rickleån från Bygdeträsket.

Flottningslederna byggdes ut succesivt och var som längst 1922 och hade då en sammanlagd längd på 380km.

De fanns meningsskiljaktigheter kring flottningen. Bönderna ville ha vattnet till sina kvarnar och till elströmgeneratorerna och det var inte alltid dessa önskemål överensstämde med flottningen. Det förekom flera tingsärenden som handlade om hur vattnet skulle användas

Efter 1922 avlystes några av de mindre vattendragen.

Jag har efter lite informationssökande förstått att flottningen var en omfattande verksamhet.

År 1937 var det mest intensiva året, då sysselsattes under flottningsmånaderna **890** man. Under det året 1937 flottades 1.997.576 timmer motsvarande 5.856.529 kubikfot = 164.000 kubikmeter. Vilket i dagens transportsystem innebär ca 3700 lastbilar vilka bär tre buntar vardera. Volymerna kan kännas begränsade i en jämförelse med dagens martinsons som sågar 1 miljon kbm årligen. Det som är imponerande i 1937 års siffror är att det är manuellt hugget utan motorsåg, barkat för hand, handlastat och fraktat med häst ner till vattendragen och sedan flottat och ilanddraget i Robertsfors.

Framkörningen av timmer och massaved skedde på vinterföre med häst. Huggningen skedde också huvudsakligen på vintern.

Huggningen utfördes med yxa och timmersvans.

När trädet låg på marken skulle det kvistas med yxan och apteras d.v.s delas upp i lämpligt långa stockar.

Minsta tillåtna tjocklek mättes i lilländan. vanliga minitjocklekar var sex tum för timmer och två och en halv tum för massaved.

Sex tum i lilländan som minimimått, det var storlek på skogen då.

Huggaren skulle skriva stockens längd i fot i lilländan och även sitt eget huggarnummer i grovändan. Detta huggarnummer ropade då tummaren upp och därmed kunde rätt huggare få betalt för just den biten.

För att virket inte skulle sjunka under resan i Rickleån måste en stor del av virket barkas. Detta var ett besvärligt arbete särskilt vid kall väderlek.

Allt som avverkades skulle köras fram till Rickleån eller något av dess flottningsbara biflöden. Forsarna hade rensats från de största stenarna, och stenkistor hade byggts upp på sidorna av forsarna för att timret lättare kunde komma fram.

Bild spelflotte. (Obs bilden ej från Rickleåns vattenområde.)

Flottningen var en besvärlig syssla, både med vattenföringen efter älven och bogseringen över Stora Bygdeträsket. Bogseringen skedde först med roddbåtar, och länsbommar runt timret, vilka var ihopfästade med vidjor som ofta gick av. Om det samtidigt blåste, blev det hårt arbete med att samla virket igen.

Så småningom tillkom ”spelflottar” som ankrades och där 4-8 man kunde gå runt och spela fram timmerflotten.

Denna metod torde ha använts ända till sekelskiftet 1900. Då började användas bogserbåtar med ångmotorer, och senare kom Staren och Ärlan som hade råoljemotorer. Ärlan, den större båten, kom enligt sägen till bygsiljum vårvintern 1919, dragen med 18 hästar.

Från avverkning i skogen och till att timret nådde fram från de mest avlägsna skogarna och svåra förhållanden, upp till 5 år.

MER BILDER

1906 blev det förbjudet för bolag att köpa skog. ETT förbud som gäller ännu. Robertsfors AB hade som mest 94.000hektar.

Flottningsepoken i Rickleån upphörde 1961 och flottningslederna avlystes genom en vattendom 1968.

1961 gjordes en film av Folke Byström, där vi får följa flottning från

villvattnet neröver sikån och vidare ner till Bruket i Robertsfors.

Under flottningsepoken togs stenar i strömfåran bort då de utgjorde hinder för flottningen, de rensade bottenarna har visat sig ge stora ekologiska konsekvenser. Under 2017 startas restaurering av strömfåran i forsarna Kvarnforsen, Siknäsforsen, Faranforsen, Tjärdalsforsen och Isakfäbodforsen. Kvarnforsen ligger vid Överklintens Kvarn, övriga forsar är belägna mellan Överklinten och Robertsfors. Syftet är att skapa variationsrika vattenmiljöer för att gynna vattenlevande fisk och botten djur. 2017 har Havs och vattenmyndigheten beviljat 9,6mkr för ett samverkansprojekt i Rickleån, projektet innefattar bland annat restaurering och åtgärdande av vandringshinder.

Enligt bästa förstånd Östen H 2019-01.